

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ VI СЕМЕСТАР 2024/2025

- 1. АНГЛИСКИ ЈАЗИК**
Проф. д-р Солзица Поповска/М-р. Ивана Поповиќ **1 ЕКТС**
- 2. ВИЗУЕЛНИ ИСТРАЖУВАЊА**
Проф. м-р Наташа Милованчев **2 ЕКТС**
- 3. ВОВЕД ВО КОМПЈУТЕРСКИ ПОМОГНАТО ПРОЕКТИРАЊЕ**
Доц. д-р Добре Николовски **2 ЕКТС**
- 4. ГЕОИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМИ (ГИС)**
Вонр. проф. д-р Ѓорѓи Ѓорѓиев **2 ЕКТС**
- 5. ОСВЕТЛУВАЊЕ ВО АРХИТЕКТУРАТА**
Проф. д-р Александар Радевски **2 ЕКТС**
- 6. ОДРЖЛИВ УРБАН РАЗВОЈ**
Проф. д-р Дивна Пенчиќ **1 ЕКТС**
- 7. ЕСТЕТИКА**
Проф. д-р Вангел Ноневски **1 ЕКТС**
- 8. МОДЕЛАРСТВО**
Вонр. проф. д-р Димитар Папастеревски **2 ЕКТС**
- 9. МАТЕМАТИКА 2**
Проф. д-р Љупчо Настовски **1 ЕКТС**
- 10. ФОТОГРАФИЈА**
Проф. м-р Роберт Јанкулоски **1 ЕКТС**

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Англиски јазик		
2.	Код	И.1.1		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катед.)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	I-III год. / 1-6 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник	Професор / Лектор од УКИМ - Филолошки факултет		
9.	Предуслов за запишување на предметот	Познавање на општ англиски јазик – средно ниво		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е да ги оспособи студентите активно да се служат со соодветниот стручно-научен регистар на англиски јазик, усовршувајќи ги притоа и четирите вештини: читање, пишување, слушање и говорене.			
11.	Содржина на програмата: а) специфични тематски содржини од областа на архитектурата б) лексички и морфосинтаксички елементи: -збор: градба, вид, зборообразување -именки и именски фрази, интернационални стручни термини, термини со полисемантичко значење (специфично, преносно, метафорично и др.) термини композирани со префикси од грчко или латинско потекло -придавки и прилози -глаголи: модалност и начин; залог (активен и пасивен); време -неопределени глаголски форми: инфинитив, партицип, герунд -реченици: односни в) запознавање со основни форми на академско пишување преку правење белешки, пишување пасус, пишување абстракт г) дополнителни активности за студентите: -презентации на единични и групни проекти на стручна тема			
12.	Методи на учење: Когнитивен метод за процесирање на текстови од областа на архитектурата			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)		60 бодови
	17.2.	Графички вежби Програмска задача		0 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 20 бодови Присуство на вежби 20 бодови		40 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоevaluација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
22.2.	Дополнителна литература			
		Workbook for Science and Technologists, Office of Public Affairs, Embassy of the US, Skopje, 2002		

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура					
1.	Наслов на наставниот предмет	Визуелни истражувања			
2.	Код	И.1.6			
3.	Студиска програма	Архитектура			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св.Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за заштита на градителско наследство и историја на архитектурата			
5.	Степен	Прв циклус на студии			
6.	Академска година/семестар	III год. / 5, 6 сем.	7.	Број на ЕКТС	2
8.	Наставник	проф. м-р Елизабета Аврамовска проф. м-р Наташа Милованчева			
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема			
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот цели на студентите да им овозможи разбирање, практикување и апликација на Визуелните уметности во доменот на архитектурата. Преку предвидените практични и теоретски истражувања на различни форми и методи на визуелно изразување, студентите се стекнуваат со конкретни искуства и знаења неопходни за понатамошна работа во архитектурата. Употребата на различни материјали, облици и форми го развиваат и надградуваат чувството за естетика на просторот. Развивање на личниот аналитички, критички и креативен пристап во решавање на конкретни проблеми врзани за конкретни визуелно-естетски идеи и проекти на студентите. Со индивидуалната работа на реализација на сопствени идеи студентите ја развиваат способноста за креативно учење и се оспособуваат самостојно да доаѓаат до релевантни извори на знаење.				
11.	Содржина на програмата: Анализа на референтни автори од доменот на Визуелните уметности во одреден контекст; Интерактивна настава - синтеза на елементите/идеите во една целина; Изготвување на план/проект за одредена идеја/тема; Анализа и вреднување на материјалот/ материјалот; Реализација на идејата на ниво на проектот и евентуална објективизација на проектот; Дискусија и критички осврт.				
12.	Методи на учење: Наставата се одвива преку предавања со раскажување, објаснување, демонстрации/ презентации и разговор. Вежбите се одвиваат преку методите на демонстрација, документација и експеримент.				
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови			
14.	Распределба на расположивото време	10+20+10+5+5			
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	10 часа	
		15.2.	вежби, семинари, тимска работа	20 часа	
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	10 часа	
		16.2.	Самостојни задачи	5 часа	
		16.3.	Домашно учење	5 часа	
17.	Начин на оценување				
	17.1.	Колоквиуми / семинарска			25
	17.2.	Графички вежби/проект			50 бод.
	17.3.	Присуство на предавања			25 бод.
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)	
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)	
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)	
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)	
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)	
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бодови			
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација			
22.	ЛИТЕРАТУРА				
	22.1.	Задолжителна литература (3 наслови)			
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
			- Ingo F. Walther (Ed.), Karl Ruhrberg, Manfred Schneckeburger, Christiane Fricke,		

		Klaus Honnef - ART OF THE 20 th CENTURY, TASCHE - Burkhard Reimshneider, Uta Grosenick - ART AT THE TURN OF THE MILLENNIUM - Uta Grosenick (ed.) - ART NOW VOL 2, TASCHE
	22.2.	Дополнителна литература (3 наслови)
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		- Edward Lucie-Smith, MOMENTS IN ART SINCE 1945, Issues and concepts, Thames and Hudson Ltd., London, 1997 - Daniel Marzona, CONCEPTUAL ART, TASCHE - Mark Tribe/Reena Jana, NEW MEDIA ART, TASCHE

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Вовед во компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD)		
2.	Код	И.1.7		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	I-III год. / 1-6 сем.	7.	Број на ЕКТС 2
8.	Наставник	Доц. д-р Добре Николовски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е да создаде основи за користење на компјутерите во секојдневна работа на студентите. За да може секој студент самостојно и креативно да ги користи сметачите, потребно е претходно да се запознае со ракувањето со сметачката машина и со нејзините периферни уреди, со системската како и со програмската поддршка ориентирана кон графичко изразување. Студентите ќе се запознаат со главните компоненти на сметачките машини, основните принципи за начинот на нивната работа, со програмската основа за системско управување со сметачите (оперативен систем), со програми за изработка и процесирање на текстови, за скенирање на графички слики, како и со програмски пакети со кои се врши комбинирање на текстови и слики. Со изучувањето и со примената на најновите верзии на CAD програмските пакети (AutoCAD и ArchiCAD), студентот ќе изготви целосен дводимензионален приказ на зададен архитектонски објект.			
11.	Содржина на програмата: Вовед во апликативна програмска основа, услужни програми, текст-процесори, процесори со комбинација на текст и слика, структури и бази на податоци со обработка на статистички податоци, компјутерско комуницирање – Internet. Елементи на компјутерска графика, основни графички елементи во проекции, погледи, пресеци, трансформации, ротација. Елементи на 2D графика Компјутерско графичко проектирање CAD (COMPUTERAIDEDDESIGN) Програмски пакет AutoCAD и ArchiCAD Инсталација, потребна машинска и програмска опрема, општ опис, основни функции и конфигурација на програмата. Едитор за цртање, припремни команди за формирање на цртеж. Операции со графички елементи, копирање, ротација, премстивање, скалирање, котирање, приказ на текст.			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, графички вежби, семинарски работи Наставата ќе се одвива со примена на најсовремени аудиовизуелни средства како и со употреба на најнови верзии на програмските пакети. Предавањата ќе се одржуваат со примена на видео бим и персонален компјутер. Интерактивноста на наставата ќе се обезбеди со припрема на одредена материја од страна на студентите како и преку нивни конкретни прашања на предавањата. Почетната вежба се држи аудиториски, со давање на заеднички воведни објаснувања. Останатите вежби се држат по мали групи. Секој студент одделно изготвува задолжителни графички задачи со примена на компјутер. При ова, со секој студент одделно се држи индивидуална настава. На крај од секоја задача секој студент го согледува резултатот на својот труд преку плотирање на истиот. Најновите постигнувања од оваа област се следат преку посети на одредени проектни и други компјутерски организации, посета на саеми, пратење на стручна и друг вид техничка литература.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположливото време	10+10+10+10+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	10 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и самостојни)	10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиум		60 бодови
	17.2.	Графички вежби и Програмска (семестрална) задача 25 бодови		20 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 15 бодови		20 бодови
18.	Критериуми за	до 50 бодови		5 (пет) (F)

	оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	од 51 до 60 бодови	6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови	7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови	8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови	9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
ЛИТЕРАТУРА			
22.1.	Задолжителна литература		
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
	1. Употреба и на литература за програмските пакети: MicrosoftWord, MicrosoftExcel, PhotoShop, AutoCAD и ArchiCAD. Автори: J.Lambert, C. Frye, <i>Microsoft Office 2016 Step by Step</i> , Microsoft, 2016 J. Smith, <i>Photoshop CS6</i> , Digital Classroom, 2016 S.Onstott, <i>AutoCAD 2017 and AutoCAD LT 2017 Essentials</i> , Sybex, 2017 E. Moss, <i>AutoCAD 2017 For Architectural Design</i> , Paperback – June 22, 2016 S. H. MacKenzie, A.Rendek, <i>ArchiCAD 19 – The Definitive Guide</i> , Packt, 2015		
22.2.	Дополнителна литература		
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
	2. Дозволена е употреба и на литература за програмските пакети: MicrosoftWord, MicrosoftExcel, PhotoShop, AutoCAD и ArchiCAD. Книги во печатен облик и материјали дадени од производителите на програмските пакети во електронски облик (PDF формат).		

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Геоинформациски системи		
2.	Код	И.1.8		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	I-III год. / 1-6 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник	Доц. д-р Ѓорѓи Ѓорѓиев		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Приоритетните цели предметот ги лоцира во осознавањето, значењето и непреченото користење на геодетските и катастарските планови, топографските карти и другите графички производи базични во планирањето и уредувањето на просторот. Во тој контекст, а следејќи ја автоматизацијата во просторното планирање во приоритетните намери ќе се имплементираат приодите за конвертирање на конвенционалната 2Д и 3Д документацијата во форми компатабилни со ГеоИС и САД технологиите како и подготовка и манипулација со векторски просторни форми.			
11.	Содржина на програмата: Моделирања со просторни податоци. Дефинирање, потреба, примена и моќност на просторниот податок. Конвенционална структура и организираност. Геодетски планови и топографски карти. Содржина и облици за публикација на објекти со геометриски и атрибутивни својства. Актуелност на подлоги. Дополнување и аквизициски методологии. Дигитална структура. Обликување на просторни појави. Дигитални теренски модели. Припрема, обликување и дистрибуција на дигитален податок. Обликување на дигитални структури во просторните проектирања и уредувања, реставрација на културни добра, просторни истражувања, анализи и статистики. Дефинирање и обезбедување на компатабилност на просторните податоци со софтверски платформи базични во автоматските просторни и урбанистички проектирања. Правни норми за реализација на проектно решение. Сопственост. Верификација на просторна подлога.			
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива преку предавање и вежби со синхронизираност на материјата и интерактивност во реализацијата. Вежбите ќе се држат во групи.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+15+10+10+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	15 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)	60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30	30 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
Геоинформациони системи, учебник, Ванчо Ѓорѓиев; Топографски планови, учебник, Илија Живковиќ;				

		Применета геодезија, учебник, Ристо Рибаровски	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		- Нојферт, Ернст. <i>Архитектонско проектирање</i> (39то издание). Арс Ламина ДОО, 2010.	

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Осветлување во архитектурата		
2.	Код	И.1.13		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет Институт за архитектонско проектирање		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	III год. / 5-6 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник	Доц. д-р Александар Радевски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот ја опфаќа проблематиката на осветлување на просторот со природна светлина. Цел на предметот е запознавање на студентите со влијанието на природната светлината врз квалитетот на архитектонскиот простор. Природната светлината и нејзината дистрибуција потребно е да бидат третирали и како обликот и супстанцијална категорија во создавањето на архитектонскиот простор. Начинот на кој што се внесува природна светлина во просторот влијае на обликувањето на просторот во онтолошка смисла, а истовремено е и елемент на поврзување во единство со нејзината околина и нејзините процеси.			
11.	Содржина на програмата: <ul style="list-style-type: none"> • Физичките карактеристики на светлината. • Светлината и искуството на просторот преку хронолошките аспекти на светлосните концепти низ историјата на архитектурата. • Влијанието на архитектонските елементи во концептот на осветлување на просторот. • Светлосните отвори како основни елементи за внесување на дневна светлина. • Светлосните отвори и проектирањето на објектите. • Функција на светлосните отвори • Големина на светлосните отвори • Диспозиција на светлосните отвори • Осветлување и осветленост на архитектонскиот простор [различни типови на простор] • Методи и начини на пресметување на природната светлина 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинарски трудови и графички вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположивото време	20+0+10+10+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	20 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови	
	17.2.	Самостојни задачи	80 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања	20 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
ЛИТЕРАТУРА				
22.1.	Задолжителна литература			
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година		

		<ol style="list-style-type: none"> 1. Bean, Robert, Lighting, Architectural Press, London, 2004 2. Brandi Urlike, Lighting Design-Principles Implementation Case Studies, Edition Detail, 2006 3. Christopher Cuttle, Lighting by Design, Architectural Press, Oxford, 2000 		
	22.2.	Дополнителна литература		
		<table border="1"> <tr> <td>Бр.</td> <td>Автор, наслов, издавач, година</td> </tr> </table>	Бр.	Автор, наслов, издавач, година
Бр.	Автор, наслов, издавач, година			
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Descottes Hervé with Ramos E. Cecilia, Architectural Lighting Designing with Light and Space, Princeton Architectural Press, New York, 2011 2. Derek Phillips, Daylighting, natural light in Architecture, Architectural press, London, 2004 3. Köster, Helmut, Dynamic Daylighting Architecture, Birkhäuser, Basel, 2004 		

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Одржлив урбан развој		
2.	Код	И.1.12		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	II – III год. / 3-6 сем.	7.	Број на ЕКТС 1
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Дивна Пенчиќ		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма: Цел на предметот е осознавање на значењето на урбанистичката дејност во доменот на одржливиот развој. Предметот овозможува запознавање со условите под кои настанува идејата за одржлив развој, дефиницијата, предметот и целите на одржлив развој. Цел на предметот е да обезбеди разбирање на врската помеѓу изградената средина и концептот на одржлив развој, преглед на релевантните процеси и алатки и процесот на раководење со животната средина, разбирање на социјалните и енвиromенталните перспективи на изградбата на глобално и локално ниво, како и критичко истражување на бариерите за одржлив урбан развој.			
11.	Содржина на програмата: Запознавање со развојот на идејата за одржлив развој. Состојба, патишта, мисла. Дефиницијата, предметот и целите на одржлив развој, со поконкретен осврт на одржливиот урбан развој. Аспекти на одржлива урбана форма. Начини на постигнување одржлива урбана форма. Операционализација на одржлив урбан развој. Искуства од имплементација на концептот. Критериуми и индикатори на одржлив урбан развој. Искуства од Македонија. Состојба. Прифатени обврски. Имплементација. Перспектива.			
12.	Методи на учење: Наставата се одвива со комбинирани предавања-дискусии со нагласка на развивање на вештини на критичко размислување. Учество на студентите во текот на часовите, читањето на дадениот материјал, навремено и квалитетно завршување на задачите се интегрални во процесот на учење.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+0+0+5+5 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови	
	17.2.	Самостојни задачи	60 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања	40 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски / Англиски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
The Sustainable Urban Development Reader (The Routledge Urban Reader Series), Routledge, Teylor & Francis Group, London and New York. Bajic Brkovic, Milica. (ured.) (1999) Odrzljivost i grad. Arhitektonski fakulte, Univerzitet u Beogradu, Beograd. Wheeler, Stephen M. and Beatley, Tomothy (eds.). (2007)				

		Нојферт, Е., Архитектонско проектирање, Арс Ламина, Скопје, 2009
22.2.		Дополнителна литература
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Echenique, M. and Saint, A. (eds) (2001) <i>Cities for the New Millennium</i> . E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London and New York.
		Farr, Douglas (2008) <i>Sustainable Urbanism: Urban Design With Nature</i> , John Wiley & Sons, Hoboken, New Jersey.
		Hall, P. and Pfeiffer, U. (2000) <i>Urban Future 21. A global Agenda for Twenty-First Century Cities</i> . Federal Ministry of Transport, Building and Housing of the Republic of Germany, E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London and New York.
		Jenks, M., Barton, E. and Williams, K. (eds) (1998) <i>The Compact City: A Sustainable Urban form?</i> E & FN Spon, an imprint of Routledge, London and New York.
		Jenks, M., Barton, E. and Williams, K. (eds) (2001) <i>Achieving Sustainable Urban Form</i> . E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London.

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Естетика		
2.	Код	И.1.10		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	II-III год. / 3- 6 сем.	7.	Број на ЕКТС 1
8.	Наставник	Проф. д-р Денко Скаловски (Професор од УКИМ, Филозофски факултет)		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции): Целта на наставата по Естетика е студентите по Архитектура да се запознаат со основите идеи на естетичката наука како философска дисциплина - со естетскиот однос кон светот и со естетичките погледи за творештвото, за уметноста и за естетските категории, како и со нивното значење за изградбата на човечки и уметнички поглед на светот. Ќе се посочат основните теориски пристапи и методи на Естетиката при разработката на естетички прашања, студентите ќе ги продлабочат своите сознанија за значењето на творештвото и на естетските категории за човековиот живот и за одржувањето и напредувањето на човештвото. Наставата ќе ги упати во големите естетски вредности и форми на творештвото, ќе ги запознае со основните размисли во човечката историја за естетските вредности и за целта на творештвото, особено на архитектонското и на разните видови визуелно творештво, ќе им ги претстави најновите творечки истражувања и настојувања на ликовен и градежен план, како и елементите на етиката на градителската професија како особен вид култура.</p>			
11.	<p>Содржина на програмата: Наставната програма содржи материјал од областа на Општата естетика и на Естетиката на архитектурата и на ликовните уметности, како и од областа на Филозофијата, Антропологијата, Гносеологијата, Методологијата и Етиката. Основната ориентација на оваа естетичка настава е проблемска, а не историска. Естетика како наука и философска дисциплина; Најзначајни стари и нови естетички ориентации; Естетика и Поетика; Естетиката како наука за уметноста, за творештвото и за естетичките категории (убавото); Естетиката како наука за отвореноста и за толеранцијата. -Однос кон светот, сознание на светот, градење на светот; Универзумот и човекот, есенција и егзистенција, човекот и другите суштества; Естетски категории на постоењето: простор и време, длабочина, широчина и височина, хармонија и ритам. -Видови методолошки пристапи, аналитичко гледање на природата, синтетски поглед на светот; Живот, љубов кон животот и мисла за животот, чување и унапредување на животот; Човек како природно, социјално, етичко и творечко суштество; Уметноста како човечко дело и потреба. -Природното и создаденото убаво; Потекло на уметноста, извори на уметноста, суштина на уметноста; Субјективистичка и објективистичка естетика, материјална и формална естетика, социолошка и психолошка естетика. -Суштина и основни естетски својства на уметничкото дело; Естетички категории (убаво-грдо, возвишено-грациозно...); Форма и содржина; Планови на уметничкото дело; Метафизички, антрополошки, гносеолошки и етички димензии на уметноста; Идеален карактер на уметноста; Однос на современата уметност спрема реалноста. -Интуиција, израз (експресија) и форма; Јазик на уметноста; Комуникациска суштина на уметноста; Утилитарна суштина на творењето; Уметничката идеја и нејзиното реализирање; Уметноста и техниката. - Вкус; Доживувањето на уметноста, Стил; Уметничка критика. -Уметност и уметности; Видови уметности; Поделба на уметностите (просторни и временски); Визуелните и просторните уметности во системот на уметностите. -Местото на визуелните и просторните уметности во современата уметничка практика; Структура; Лик, форма; Боја; Визуелна и хумана комуникација. -Архитектурата во историјата и во човековиот живот; Ставови за архитектурата на бележити естетичари; Особености и вредности на архитектурата. -Поетски и технички карактеристики на архитектонското творештво. -Духот на творецот; Задачи на творецот (уметникот); Етички функции на уметноста, морална рецепција на уметноста; Уметноста и градителството во заштитата на природната средина (еколошка етика на градителството.</p>			
12.	<p>Методи на учење: Во наставата ќе се користат интерактивни методи, со кои студентите ќе се ангажираат во анализа на основните идеи на естетиката и за согледба на значајните прашања на естетското, особено на визуелното доживување на светот. Студентите ќе се насочуваат кон читање на научни извори и кон изработка на домашни семинарски трудови и есеистички обработки на истражуваните прашања и идеи.</p>			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови		

14.	Распределба на расположивото време		15+10+0+0+0 часови	
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Графички вежби Програмска задача		0 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 50 бодови Присуство на вежби 50 бодови		100 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
	Павао Вук-Павловиќ: Творештвото и музејската естетика (Принципите на Естетичката лабораторија), подг. К. Темков, Скопје, Мегафорум, 1994; Pavao Vuk-Pavlovic: Dusevnost i umjetnost, Zagreb, 1976; <i>Djelovnost umjetnosti</i> , Zagreb, 2008 Георги Старделов: Сумма аестхетицае (Местото и улогата на уметноста и естетиката во развитокот на националните култури кај Македонците, Словенците, Србите и Хрватите), Скопје, Култура, 1991 Константин Крпик: Естетика граѓевинарства, Београд, Научна књига, 1991. Jьrgen Tietz: The Story of Modern Architecture, Berlin, Ullmann, 2008. Art Now, Taschen -International Edition. Николаи Хартманн: Аестхетик, разни изданија на разни јазици Владислав Татаркјевич: Историја шест појмова (Уметност; Убавина; Форма; Творештво: Подражавање-Мимезис; Естетска доживелица + За совршенството), Београд, Нолит Гастон Башлар: Poetika prostora, Beograd, Kultura, 1969 Rudolf Arnheim: Dinamika arhitektonske forme, Beograd, Univerzitet umetnosti, 1990 Galvano dela Vople: Istorija ukusa, Beograd, BIGZ, 1979; Kritika ukusa, Beograd, Nolit, 1975 Julia Cameron – Mark Bryan: The Artist`s Way (A Spiritual Path to Higher Creativity) New York, Putnam 1992 Robert Venturi: Slozenost i protivrecnosti u arhitekturi, Beograd, Građevinska knjiga, 1989.			
22.2.	Дополнителна литература			
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
- Jьrgen Tietz: The Story of Modern Architecture, Berlin, Ullmann, 2008				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Моделарство		
2.	Код	И.1.11		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св.Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за високоградба		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	I-III год. / 1-6 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник	Доц. д-р Димитар Папастеревски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цел на предметот: Осознавање на значењето на изработката на просторни модели како дел од процесот на архитектонско проектирање; Запознавање со видовите модели и нивната улога во различните фази на процесот на архитектонско проектирање; Запознавање со карактеристиките на различните материјали за изработка на архитектонски модели; Запознавање со процесот на редукција на архитектонските елементи при изработка на моделот со цел истакнување на основниот карактер на архитектонскиот објект. Запознавање со мерилото како елемент кој го условува пристапот во изработката на моделот.			
11.	Содржина на програмата: Студентите изработуваат модели преку кои се запознаваат со различните својства на материјалите од кои се изработуваат моделите, влијанието на мерилото врз изборот на елементите кои се прикажуваат со моделот и улогата и значењето на бојата. Во првиот семестар се изработуваат: различни волумени и сложени и закривени површини кои можат да бидат делови на архитектонски објект, модели на терен и помали архитектонски објекти во различно мерило. Во вториот семестар се изработуваат модели на посложени архитектонски објекти со прикажување на детали на архитектонскиот израз и еден модел на објект од историјата на модерната архитектура. Во рамките на предметот студентите исто така ги изработуваат или добиваат упатства за изработка на моделите кои се предвидени со предметната програма во архитектонското студио и по предметот архитектонско проектирање.			
12.	Методи на учење: Предавања; нагледна настава, практична настава; самостојна работа на студентите			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+30+0+5+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални),	30 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми 1 и Колоквиум 2 (30+30 бодови)		60 бодови
	17.2.	Графички вежби Програмска задача 30 бодови		30 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови		10 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бодови		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	

		Клучна литература: Mills Criss B., <i>Designing with Models: A Studio Guide to Making and Using Architectural Design Models</i> , J. Wiley, 2005 Smith Albert, <i>Architectural Model as Machine: A New View of Models from Antiquity to the Present Day</i> , Butterworth-Heinemann, 2004 Sutherland Martha, <i>Model Making: A Basic Guide</i> , W. W. Norton & Company, 1999
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		Knoll Wolfgang, Hechinger Martin, <i>Architectural Models: Construction Techniques</i> , McGraw-Hill Professional Publishing, 1992

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Математика 2		
2.	Код	И.1.21.		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	I-III год. / 2-6 сем.	7. Број на ЕКТС 1	
8.	Наставник	Проф. д-р Љупчо Настовски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Целта на предметот е студентот да стекне продлабочени познавања на некои математички концепти, меѓу кои се и диференцијалното и интегралното сметање, без кои голем број современи архитектонски градби не би можеле да се реализираат. Предметот има за цел студентот да се запознае и со естетските вредности на математиката како и со филозофско-математичкото значење на идејата за симетрија. Студентот ќе биде запознат со развојот на математичката мисла и нејзиниот придонес и значење за современото општество.			
11.	Содржина на програмата: Елементи од теоријата на броеви. Реални броеви. Низа од реални броеви. Функции од една реална променлива. Граница на функција во точка. Непрекинатост на функција. Елементарни функции. Поим за извод и диференцијал, основни својства. Основни теореми на диференцијалното сметање. Лопиталово правило. Примена на изводи за конструкција на график на функција. Поим за примитивна функција и неопределен интеграл. Интегрирање со смена на променливи. Парцијална интеграција. Определен интеграл, основни својства. Примена на определен интеграл за пресметување на плоштини на рамнински фигури, должина на лак на крива, волумен на ротационо тело. Пропорции. Златен пресек. Броеви на Фибоначи. Концепт на симетрија. Врска помеѓу теорија на групи и геометрија. Математиката како инструмент за спознавање и интерпретација на природата и за создавање на нови форми и концепти.			
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива аудиториски. Предвидените содржини ќе се излагаат од страна на професорот и асистентот. Интерактивноста на наставата ќе биде овозможена преку конкретни прашања од студентите за време на наставата. Вежбите ќе се држат на неколку групи. Во текот на неделата во еден термин од по 2 часа предвидени се и термини за консултации.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	30 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+5+5+5+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	5 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	5 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување (семестрално)			
	17.1.	Колоквиуми 2 (30+30 бодови)	60 бодови	
	17.2.	Графички вежби 30	30 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања 5 бодови Присуство на вежби 5 бодови	10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	

		<ul style="list-style-type: none"> - Марија Оровчанец, Математика, Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” 2001; - Елена Атанасова, Слободанка Георгиевска, Математика 1, Скопје, Универзитет “Св.Кирил и Методиј” 2003; - Елена Атанасова, Слободанка Георгиевска Математика 2, Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” 2002; - Никита Шекуткоски, Математичка анализа 1, Просветно дело 1996; - Герман Вейл, Симетрија, Издательство “Наука”, 1968 Москва; - С. В. Дужин Б. Д. Чеботаревски, От орнаментов до дифференциальных уравнени, Издательство Вышэйшая школа 1988, Минск; - Морис Клайн, Математика-поиск истины, Издательство “Мир” 1988 Москва
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		- Елена Атанасова, Слободанка Георгиевска Математика 2, Скопје, Универзитет “Св. Кирил и Методиј” 2002;

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Фотографија		
2.	Код	И.1.19		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје		
5.	Степен	Прв циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	II-III год. / 3-6 сем.	7.	Број на ЕКТС 1
8.	Наставник	Доц. Горан Трпчевски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот има за цел преку предавања и практична работа да ги запознае студентите со фотографскиот медиум и да ги оспособи самостојно да ја користат фотографската камера / фотографијата при реализација на нивните задачи.			
11.	Содржина на програмата: Почнувајќи од самата идеја за зачувување на стварноста, преку камерата опскура и откривањето на фотографијата до појавата на дигиталната фотографија и проширувањето на фотографскиот медиум, студентите ќе ги согледаат различните аспекти на третирање на фотографијата. Предавања: 2 часа Историски развој на фотографијата. Хронолошки преглед на креативни начини на користење на фотографијата. Сличности и разлики помеѓу класичната и дигиталната фотографија. Предности на дигиталната фотографија. Заблуди при снимање со дигитална камера. Фото камера. Камера опскура. Составни делови на камерата и принцип на работа. Видови камери и историски развој на камерата. Дигитални фото камери. Составни делови на дигиталната камера. Професионални дигитални камери Сензор, начин на создавање на дигитална слика. CCD vs. CMOS Создавање на дигитален негатив Мемориски картички Предавања: 2 часа Објектив. Составни делови на објективот. Фокусна должина и светлосна јачина на објективот. Поделба, карактеристики и креативна употреба на објективите. Експозиција. Елементи на експозиција. Подекспозиција, надекспозиција. Креативна употреба на експозиција (однос бленда / брзина) Аудиториумски вежби: 2 часа Предавања: 2 часа Светло. Видови светло. Светло и сенка. Светлото како елемент во фотографијата. Мерење на јачина на светло. Светломери. Контраст на сцена. Боја. Температура на боја (К) Баланс на бело (White balance) Предавања: 2 часа Композиција. Фотографско гледање и кадрирање. Елементи на композиција. Тродимензионалност на фотографската слика. Снимање архитектура. Градски пејсаж. Техники на снимање. Човек во простор. Аудиториумски вежби: 2 часа Предавања: 2 часа Внесување на фотографии во компјутер Работа со RAW формат. Формати на запис: RAW, TIFF, JPEG. Резолуција и компресија. Корекција на фотографии Phototshop, RGB, CMYK, Grayscale, Duotone Аудиториумски вежби: 2 часа Анализа и обработка на фотографии Индивидуални вежби: 4 часа Анализа и обработка на фотографии Индивидуални вежби: 4 часа Анализа и обработка на фотографии Индивидуални вежби: 4 часа Анализа и обработка на фотографии			
12.	Методи на учење: Преку визуелни презентации и практична работа фотографијата се согледува како концепт, поставена помеѓу техниката и уметноста.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови		
14.	Распределба на расположивото време	5+15+0+5+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	5 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	15 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 50	50 бодови	
17.3.	Присуство на предавања 20 бодови		50 бодови	
	Присуство на вежби 30 бодови			
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)

		од 91 до 100 бодови	10 (десет) (А)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод	
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација	
22.	ЛИТЕРАТУРА		
	22.1.	Задолжителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Katrin Eismann, Sean Duggan, Tim Grey Real World Digital Photography, Peachpit Press, Berkeley, 2004 (Katrin Eismann, Sean Duggan, Tim Grey; Čarobni svet digitalne fotografije, превод во издание на Kompjuter biblioteka, Čačak, 2005) Dragoljub Kažić, Elementarna tehnika fotografije, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1987 Milan Fizi, Fotografija, Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1977 Michel Frizot, The New History of Photography, Könemann, Köln, 1998.	
	22.2.	Дополнителна литература	
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Dragoljub Kažić, Elementarna tehnika fotografije, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1987	